

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De peccato indignè conficiendi. Cap. XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

similes sunt vulturibus; de quibus dicitur, quòd existentes in regione vna, sentiunt cadauera in alia.

De peccato indignè conficiendi. CAP. XII.

QVIA Simonia & alia peccata, de quibus proximo loco dictum est, frequenter solent comitari peccatū indignè conficiendi: ideo subiugemus hic tractatum de peccato isto, & primo agemus de his quæ pertinet ad dignitatem conficiendi, deinde agemus de his quæ faciūt ad detestationem huius peccati. ¶ Ad hoc verò q̄ aliquis dignè cōficiat, Primo necessarium est vt probeat seipsum homo, & sic de pane illo edat & de calice bibat. Sicut ille qui vult infundere aliquē pretiosum liquorem alicui vasi, prius probat vel tētat vtrum vas sit mūdum vel immundum, sanum vel corruptū: sic debet videre de se sacramentū altaris suscepturus. Ista probatio vocatur diiudicatio in eodē capitulo, vbi dicit Apostolus: Si nosmetipsos diiudicemus, non vtiq̄ue iudicemur. ¶ Secundo immunditia inuenta in se necesse est vt homo eam abluat. Manibus enim illotis accedere ad mensam Domini valde indecēs est: & in hoc peccant multum aliqui sacerdotes, qui cū singulis diebus bis manus corporis lauent vt ad mensam corporalem accedant: tamen ad mensam Domini, in qua Dominus præsens est, & cui angeli assistūt, per vnum mensem vel duos accedūt manibus illotis: id est operibus, non attendentes quod dicitur in Psal. Secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi. Non secundum pluralitatem missarum, sed secundum puritatem manuum retribuet Dominus sacerdotibus. Ad istam abluitionem manuum pertinet quod dicitur in Psal. Lauabo inter innocentes manus meas &c. ¶ Tertio necessarium est lumen fidei: ad quod lumen sacerdos cōsideret virtutem sacramenti: vt scilicet habeat fidē de effectu sacramenti illius qui est collatio vel augmentum gratiæ. Ad lumē etiam istud debet inspicere quæ latent sub specie panis & vini. Indecēs est mensam talem esse sine lumine, & timere possunt qui habent ibi oculos obcæcatos ne videant ne illa mensa fiat illis in laqueum. Ideo dicitur in Psal. Emitte lucē tuam & veritatem tuam. Et post subditur, Et introibo ad altare Dei. ¶ Quarto necessaria est fames de percipiēdo effectu istius sacramēti, quam famem sacerdos non habebit nisi per humilitatem, cogitando defectus suos, & se vacuum & pauperē inueniri. Fastidiosos & plenos non vult Dominus saturare, sed esurientes & sitientes. Vnde Matth. 5. Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Et ista quatuor sunt ex parte

parte

parte ipsius qui debet conficere. ¶ Ex parte vero cibi qui sumendus est, necessaria est preparatio. Modus autem præparandi tangitur Exod. 12. vbi sic legitur de agno paschali: Nō comedetis ex eo crudum quid, nec coctum aqua, sed assum tantum igni. Crudum comedit ille, in quo ignis charitatis non est. Coctum aqua comedit, qui in diuitiis viuit. Assum verò ille comedit, qui passionem Dominicam, cuius figura est sacramentum illud, diligenter recollit, ita vt meditatione eius exardescat ignis. Sed sunt nonnulli qui in præparatione cibi corporalis quod sumpturi sunt, volunt quod laboretur à mane vsque ad tertiam: sed præparatione huius cibi spiritualis nollēt laborare per dimidiam horam. Secundo necessaria sunt azyma cum lactucis agrestibus, cum quibus agnus comedatur. Inconsectum enim est carnes crudas comedere. In lactucis agrestibus quæ amaræ sunt, dolor & amaritudo pro peccatis intelligitur, quæ debet esse in cōficiente. Vnde August. Panis iste salus est agris, quem lachrymæ faciunt dulciorem. In azymis, intelliguntur opera, vt sunt elemosynæ, orationes, & simul aquæ debent præcedere summptionem Domini corporis. ¶ Tertio necessaria est diiudicatio Domini corporis, vt cum magna reuerentia recipiatur. De quo tangit Apost. 1. ad Cor. 11. dicens: Qui manducat & bibit indigne, iudicium, id est, damnationem sibi māducat & bibit, non diiudicans corpus Domini. ¶ Quarto necessaria est diligens custodia post susceptionem, & præcipue custodiendum est in quo Dominicum corpus susceptum est. Si quis in pixide, vbi Dominicum corpus positum est, foetidum lutum poneret, infidelis iudicaretur. Qualis ergo iudicandus est ille qui os suum in quo corpus Domini recepit, detractione, vel ebrietate, vel alia spurcicia polluit, cum spurcicia spiritualis longe maior sit immunditia corporali? Ad hoc pertinere potest quod legitur Prouerb. 27. Qui seruat ficum, comedet fructus eius: & qui custos est Domini sui, gloriabitur. De diiudicatione & custodia similiter habetur Prouerbio. 23. vbi sic legitur: Quando sederis, vt comedas cum principe, diligenter attende quæ sunt posita ante faciem tuam, ecce diiudicatio. & subditur, Et statue cultrum in guttate tuo. Hoc pertinet ad custodiam oris. In ore cultrum discretionis ponendū est, vt non admittat homo in ore suo vnde ipsum possit inquinari. ¶ Vltimo necessarium est, vt in cōfessione forma tradita obseruetur. De hoc habetur in gloss. super illud 1. ad Cor. 11. Quicumque manducauerit hunc panem, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis & sanguinis Domini.

vbi sic d
tradit
peccan
petrine
ad ip
vel ad
bet con
quasi tr
enim D
de Exo
parati a
calciam
manibu
ista leg
eius qu
Sicut il
tulerit p
riam en
Ad ider
lis tolli
pletior
Domini
pus Do
to in qu
quis De
sti ad B
cordis
sint eri
Ioan. r
vnguer
nent a

V
parati
do, sig
pertine
minus
trem t
iura v
riatur.

vbi sic dicitur, Indignus est qui aliter celebrat, quàm à Christo traditum sit: & qui non deuota mente accedit, vel in voluntate peccandi manens. In summa ergo colligi potest, quòd ea quæ pertinent ad hoc quòd aliquis dignè conficiat, vel pertinent ad ipsum conficientem, vel ad ipsum cibum qui sumendus est, vel ad formam cõficiendi diuinitus traditam. Ille verò qui debet conficere vel etiam communicare, debet esse pręparatus, quasi transiturus esset de mundo isto ad patrem. Ad mensam enim Domini debet accedere, sicut & ille qui moriturus est. vnde Exo. 12. pręcipitur q̄ comedētes agnum paschalem sint pręparati ad eundem, vbi sic legitur: *Renes vestros accingetis, & calciamenta habebitis in pedibus vestris, tenentes baculos in manibus: hæc est forma hominis parati ad eundem.* ¶ Pręter ista leguntur quædam alia in sacra scriptura quæ ad dignitatē eius qui debet conficere vel communicare pertinere videntur. Sicut illud quod legitur Gene. 14. de Melchisedech, quòd protulerit panem & vinum Abraham regibus deuictis. Post victoriam enim peccatorum ad sacramentum altaris accedendū est. Ad idem pertinet hoc quod Exod. 12. pręcipitur agnus paschalis tolli decima die. In quo figuratur quòd verus agnus post impletionem decalogi sumendus sit. Ea etiam quæ de sepultura Domini in Euangelis leguntur, indicant nobis qualiter corpus Dominicum sit sumendum, sepultus enim est in monumento in quo nondum quisquam positus fuerat. Nō ponat ergo aliquis Dominum, vbi iam est diabolus: quia nulla cõuentio Christi ad Belial. 2. Cor. 6. Recipitur etiam in syndone munda, id est cordis puritate: sicut Ioseph legitur fecisse. Matth. penult. Ad sint etiam myrrha & aloë, quæ Nicodemus attulit: vt legitur Ioan. 19. Amaritudo contritionis & mortificatio carnis ad sint: vnguenta quæ mulieres pręparauerunt: id est, opera quæ pertinent ad deuotionem Dei & compassionem proximi.

¶ *Qualiter sit pręparandus sacerdos ad sumendum corpus Christi.*

VESTES etiam sacerdotales instruunt nos circa idem. Pręparatio enim quæ facit qui celebraturus est, sacras vestes induendo, significat qualiter pręparatus esse debeat interius. Ad idem pertinet quòd legitur Leuiti. 16. vbi sic dicitur: *Locutus est Dominus ad Moysen, & pręcepit ei dicens: Loquere ad Aaron fratrem tuum, ne ingrediatur omni tempore sanctuariū quod est intra velum coram propitiatorio quo tegitur arca, vt non moriatur (quia in nube apparebo super oraculū) nisi hæc antè fecerit.*

rit. Et subditur: Tunica linea vestietur, feminalibus lineis verda celabit: accingetur zona linea, cidarim lineam imponet capiti. Non loquitur de quolibet ingressu sacerdotis in sancta sanctorum, sed de ingressu quo intrabat cum sanguine: & ideo recte significatur per hoc ingressus sacerdotis euangelici, ad consecrationem Domini corporis & sanguinis. Quod etiam videtur per hoc quod ibi dicitur, In nube apparebo super oraculum. Quasi enim in quadam nube sacramenti, apparet Dominus super altare. Non iurret ergo sacerdos ad altare, nisi tunicam habeat lineam innocentiam, ut sit absque peccato odij. Et feminalia linea continentiam, ut sit absque peccato carnis. Et zonam lineam per sobrietatem, ut sit absque peccato inluxuriam ventris. Et cidarim lineam per puritatem intentionis, ut sit absque peccato cupiditatis. Alioquin timere potest, ne morte moriatur. Ad dignitatem etiam conficiendi vel communicandi pertinet quod legitur Exod. 11. vbi sic dicitur: Hæc est religio phæse. Omnis alienigena non comedet ex eo. Omnis autem seruus emptitius circuncidetur, & sic comedet. Aduena & mercenarius non comedet ex eo. Alienigena est, qui filius diaboli est per imitationem: qui scilicet est in certo peccato mortali. Vnde Iohan. 8. Vos ex parte diaboli estis. Peccator succedit diabolo, quasi patri, à nomine & hereditate. In nomine, Vnde Dominus dicit de Iuda. Vnus ex vobis diabolus est in hereditate. Vnde Matth. 25. Discedite à me maledicti in ignem æternum qui paratus est diabolo & angelis eius. Seruus emptitius est qui à certis mortalibus cauet, qui sanguine Christi efficaciter redemptus esse videtur: qui circūdendus est, si agnū verum vult sumere, ut linguam suam retinet à verbis illicitis, & sobriè cibo & potu utatur. Superbiæ etiam ornatus deponat. Non videtur secutum esse illi qui æquè superbus vult esse sicut prius, detractor & gulosus sicut prius, accedere ad sacramentum altaris. Aduena est ille qui de nouo conuersus est, cui non est securum ad sacramentum altaris accedere. In quo non parum videntur errare multi in ecclesia, qui illos qui manserunt in peccato carnis per totum annum usque ad Dominicam in Ramis palmarum, de quibus certum est eis, quod decem annis vel amplius post tertiam diem Paschæ, ad peccatum carnis redierunt, communicant indifferenter: non attendentes quod hic dicitur, Aduena non comedet ex eo. Interlin, illum aduenam vocat, qui nuper venit ad fidem, nec adhuc firmus est. Mercenarius vero est qui pro lucris temporalibus Christo seruit, qui agnū verum comedere non deberet: quod valde male obseruatur in ecclesia Dei.

¶ Quæ

¶ Quae faciant ad detestationem indignè conficientium.

POSITIVAM ostensum est in quibus dignitas conficiendi attendatur, subiungendae sunt auctoritates & rationes, & exempla quae valent ad detestationem huius peccati. ¶ Et primo valet ad hoc illud Gregor. De quolibet indignè conficiente vel sumente corpus Christi, sicut de Iuda, dicit dominus: Veritatem ecce manus tradentis mecum est in mensa. ¶ Sicut Iudas tradidit Christum persecutoribus: sic conficiens vel sumens corpus Christi indignè, tradit eum quantum in se est daemonibus, dum ponit eum in loco qui est in potestate daemonum. ¶ Secundo facit ad hoc illud Aug. Magis peccat qui tradunt Christum peccatoribus membris diaboli, quam tradiderunt eum crucifixoribus Iudaeis. ¶ Tertio facit ad hoc quod dicit Glos. super verbum illum, Dederunt in escam meam fel: ubi sic habetur, Hoc adhuc facit contemptor sedentis in caelo, & gravius peccat quam qui crucifixerunt ambulantes in terra. Quod verum est ad minus quo ad circumstantias multas. ¶ Prima est: quia indignè sumentes corpus Christi, scienter contumeliam Christo inferunt, quem verum Deum esse credunt: deteriores in hoc Iudaeis, qui si cognovissent, nunquam Dominum gloriae crucifixissent. 1. Cor. 1. Unde non potest Dominus rogare pro indignè sumentibus sicut pro Iudaeis rogavit, dicens: Pater, ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt. Luc. 23. ¶ Secunda, quia contempnunt Christum regnantem, quem Iudaei contempserunt mortalem. Maior autem contumelia est quae inferitur alicui in statu honoris, quam quae inferitur ei in statu humilitatis. Sicut contumelia quae inferitur alicui cum miles est, maior est, quam quae inferitur ei quum domesticus est. ¶ Tertia circumstantia est, quia contumelia crucifixionis tantum semel à Iudaeis illata est: ab indignè vero conficientibus vel sumentibus quotidie inferitur. ¶ Quarta, quia vilitas, & macula culpae magis Deo displicet, quam vilitas poenae quaecumque; sic: sed indignè sumentes corpus Christi, faciunt quantum in se est ad hoc quod Christus polluarur, sicut infra patebit. Ergo quantum in se est faciunt illi, ut viderur, quod magis sibi displicet, quam quod fecerunt ei Iudaei. ¶ Praeterea quam maiorem contumeliam potest quis inferre domino suo, quam si eum capiat, & in carcerem immundissimum proiciat? Non esset maior contumelia si eum occideret, licet maior dolor ibi esset. Contumelia vero ista satis insinuat ad Heb. 10. ubi concussio vocatur. Sic enim ibi legitur: Irritam quis faciens legem Moysi, sine ulla miseratione, duobus aut tribus testibus moritur: quanto

Oo

magis putatis deteriora mereri supplicia qui filiū Dei concu-
cauerit? Vbi dicit Glo. Christū concuicat, qui liberè peccat absq[ue]
timore & pœnitētia. Et indignè eo participat. Idem insinuat
nobis Ioan. 13. vbi dicitur: Qui māducat panem meum, leuabit
super me calcaneum suum. Calcaneo concuicatio fit. Et vbi nos
habemus in Psal. Magnificauit super me supplantationem. Alia
litera habet, Ampliauit super me calcaneū suū: id est erexit pe-
dem, vt me concuicaret. ¶ Ad detestationem huius peccati facit
quod legitur 1. ad Cor. 11. Quicumque manducauerit hunc pa-
nē, & biberit calicē Domini indignè, reus erit corporis & san-
guinis Domini: vbi dicit Glo. id est, reus erit acti Christum oc-
cideret. Si quis qui fidē haberet, sciret semel se Christū crucifi-
xisse, ipse vellet nudis pedibus per totum mūdum toto tem-
pore vitæ suæ pœnitentiā agere: quid ergo debent etiam face-
re illi qui toties cōmiserunt peccatum simile illi peccato? Itē
dicit Ambr. Qui indignè Christum sumit, idem est ac si interfici-
at. Talis iterū Christum crucifigit: iuxta illud ad Heb. 6. Rur-
sum crucifigentes filiū Dei, & ostentui habentes. Ipsi quantum
in se est Christū iterum crucifigunt eum ostentui habentes: id
est, derisioni. Illudū enim ei dum simulant se eū adorare, quō
in veritate inhonorāt. Vnde potest Christus dicere de eis, quōd
super dolore vulnētum suorum ei addiderunt. Tales quantum
in se est, corpus Christi pollunt. Vnde Mala. 1. Dicit Dominus
exercituum ad vos, o sacerdotes, qui despicietis nomē meum, &
dixistis, In quo despeximus nomen tuum? Et subditur: Offeret
super altare meū panem pollutum. Vbi dicit Gl. Panem, id est
corpus Christi polluit, qui indignus accedit ad altare, & ad mō-
sam Domini. Talis sordidus, & excōmunicatus corpus Christi
osculatur. De excōmunicatione eius 1. ad Corinth. vlti. Si quis
non amat Dominum nostrum Iesum Christum, sit anathema.
Ad aliud verò pertinet quod dicit quidā sanctus indignè oscu-
lanti: Quomodo labiis illis oscularis filiū Virgīnis, quib[us] oscu-
latus es labia meretricis? ¶ Attendere deberet talis etiā forma
verborū, qua Christus admonet eum, vt aduertat hoc esse cor-
pus suū quod sic contrectat. Hoc, inquit, est corpus meum, se-
per quod os tuum sordidum aperis, quod quum sis fera pessima
deuorare præsumis. Et idolothitū facis, quia cani vel porco ap-
ponis. In cuius facie expuis, quādo in lutum platearum proci-
dis. Ad primum potest referri quod legitur in Psalm. Os pecca-
toris, & os dolosi super me apertum est. Hoc verè potest dicere
Christus, quando indignè conficiens os aperit ad suscipien-
dum

dum eu
37. Fera
lothilur
porco a
riam; in
videtur
Veni, in
suis tere
per cup
dicit qu
Virgini
cit, qua
platear
tes in h
amplius
gostudi
Deo cor
Adest e
Quis fia
ta ad sa
mysteri
na cale
cit hoc
eius. Vn
cit lecle
ad dete
tudo qu
in sacra
Vnde E
timer
re. Sati
uetit
cas eur
ad quo
digne
cum D
dici de
adhuc
q in sa
rinth. 1
bibetis

dum eum. Ad secundū potest referri quod dicit Iacob, Genesis 37. Fera pessima comedit eum. Tertiō, de corpore Christi idolochilum facit, qui ex cupiditate celebrare præsūmit. Cani vel porco apponit illud, qui illud assumit, quū porcus sit per luxuriam, imō porco immūdiōr, vel canis per detractionem. Vnde, videtur dicere illud quod dicit Goliath ad David, 1. Regum 22. Veni, inquit, ad me, & dabo carnes tuas volatilibus cæli & bestis terræ: eū ipse sit volatile cæli per superbiam, & bestia terræ per cupiditatē & avaritiam. Ad duo verò vltima pertinet quod dicit quidam sanctus: Sacerdos luxuria inquinatus iuxta filium Virginis ponit idōlū Veneris. Et dum sanctam faciem benedicit, quasi in facie eius spuit, dum sumit filiū Dei, quasi in lutum plateatū proicit. Cū de Sarracenis dicatur, Deus venerūt gentes in hereditatē tuam, &c. De indignē conficiētibz potest amplius dici: scilicet q̄ polluerunt filium sanctum suū. Ad magnitudinē etiam contumeliæ facit hoc, q̄ indignē conficiētes Deo contumeliam inferunt, quasi coram curia sua cōgregata. Adest enim ibi Deus, ad sunt homines & Angeli. Vnde Gregor. Quis fidelium dubium possit habere in ipsa immolationis hora ad sacerdotis vocem calos aperiri, atque in illo Iesu Christi mysterio angelorum choros adesse, summis ima sociari, terrena celestibus iungi? Ad magnitudinem etiam contumeliæ facit hoc, q̄ tales inferunt Deo contumeliam in propria domo eius. Vnde Iere. 11. Quid est q̄ dilectus meus in domo mea facit scelera multa? Præter prædicta sunt quatuor quæ faciunt ad detestationem huius peccati. Primum est, magna ingratitude quæ est ibi. Venit enim diuina maiestas visitare hominē in sacramento altaris, & hoc cum plenitudine charismatum. Vnde Eucharistia vocatur sacramentū istud, & miser homo nō timet contumeliā ei inferre, quæ pro posse suo debuit honorare. Satis admirari possumus in hac parte bonitatē diuinā & peruersitatem humanā. Quid est homo (ait David) quia magnificas eum: aut filius hominis, quia visitas eū? Etiam latrones illis ad quorū mensam comederunt seruant fidem: per annum indigne verē cōficiens vel communicans, in ipsa mensa ad quam cum Domino comedit, ei contumeliam facit. Vnde bene potest dici de Domino illud Eccles. 29. Pascet & potabit ingratos, & adhuc amara audiet. Ad magnitudinē ingratitude facit hoc, q̄ in sacramento illo mors Domini figuratur. Vnde 1. ad Corinth. 11. Quotiescūque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis mortem Domini annunciabitis. Magna verò ingrati-

do est, aliquā ei contumeliam inferre quem recordatur mortuum pro suo amore. ¶ Secundo facit ad detestationem huius peccati hoc, q̄ indignē conficientes vel communicantes, infeliciores videntur esse ceteris peccatoribus. Ipsum enim summum bonum eis est noxiū, & ex ipsa vita moriuntur, & ex ipsa antidoto incurrunt infirmitatē ad mortē. Quis locus curatiōni, quādo quod debuit curare hominem, ipsum interfecit? Vnde in libro Prosperi: Sacramētum summæ pietatis sibi in iudicium sumit indignus. Bene esse nō potest male accipienti quod bonum est. ¶ Terziò facit ad detestationem huius peccati, pena quā Dominus accipit etiam in præsentī de indignē sumentibus corpus Christi. Vnde 1. Corin. 11. postquam dixit Apostolus: Qui manducat & bibit indignē, iudicium sibi manducat & bibit, subdidit: Ideo inter vos multi infirmi & imbecilles, & dormiūt multi. Et exponit Gl. Infirmi febribus, imbecilles longis valetudinibus, & infirmitatibus, & dormiūt morte corporis. Legitur etiam in libro Paschasij, q̄ quicumque indignē comunicat, nisi bonitas Christi, cuius iudicio omnia pendent, gladiū suspenderet, & temporalem iudicem, vt pœniteant remoueret, ab angelis ad hoc positus perimeretur. Nec mirum, Si enim pro morte Christi gens Iudæorum destrui debuit, & peccatum indignē conficientium simile est peccato eorum, qui crucifixerunt Christum, sicut prius ostensum est: iustissime possunt tales à Domino interfici. ¶ Vltimò faciūt ad detestationē huius peccati diuersa exempla. Et de multis pauca ponamus. Ioānes Baptista in utero matris sanctificatus, à pueritia in eremo conuersatus, & inuitatus à Domino, timuit tangere verticē Domini, ipsis angelis reuerendū & tremēdum. Vnde cantat ecclesia de eo: Baptista contremuit, & non audet tangere sanctū Dei verticem: sed clamat cum tremore, Sanctifica me Saluator. Quomodo ergo aliquis immundus non timet sumere totū corpus Christi iam glorificatū? Item beata Magdalena quæ tanto fetuore Dominū diligebat, & tam deuotē ei viuo & mortuo sequebatur, non est permisa tangere pedes Domini, eò q̄ non crederet Filium æqualem esse Patri. Itē beatus Marcus sibi abscidit pollicem, vt reprobus esset sacerdotio: tantum reueretur Dominicum corpus conficere. Et quidā senior inter eremitas, cū ab illis eligeretur in sacerdotē, & ab episcopo Ægypti ordinatus esset, ait: Ego licet sim sacerdos, in vita tamē mea non conficiam. Legitur etiam 2. Regum sexto, de Oza, quòd cū bobus recalcitrantibus arca declinaretur, ipse extendit manum suam

suam, &
Ozam
dunt H
fectus e
Domin
quid m
verū co
tur 1. R
sent arc
lia pleb
ca arca
cam De
circa co
Maria
hoc sac
singulis
que ad
dixit D
Domin
legitur
gitur et
dixit ei
in quo
mento,

Pos
cant, di
huic pe
munica
mento
lunt. ¶
scriptur
sic legi
via pro
est, & i
tur anir
ille, qui
niū est
tis carn
tis vita

nam, & tenuit eam. Et iratus indignatione Dominus contra Ozam percussit eum super temeritate, qui mortuus est ibi. Tradunt Hebræi, quod ea nocte dormierat cum vxore sua. Si Oza interfectus est à Dño, quia præsumpsit tãgere arcam quæ erat figura Dominici corporis: cum ea nocte iacuisset cum propria vxore: quid meretur ille qui iacuit cum sua concubina, & tamen ipsum vetũ corpus Domini tenere vel sumere præsumit? Item legitur 1. Reg. 6. quod Bethsãmitæ percussi sunt à Domino, eò quod vidissent arcam Domini: & percussi sunt lxx. viri, & quinq̃ millia plebis. Si tot homines percussi sunt, quia attentaverunt circa arcam Domini, quod eis erat prohibitum, scilicet videre arcam Domini nudam: quid merentur illi qui atrectant aliquid circa corpus Domini, quod eis prohibitum est? Præterea sancta Maria Aegyptiaca pœnitentiã agens in deserto, semel tantum hoc sacramentum accepit à Zolyma eremita loci illius. Et licet singulis diebus fuerit lacrymata, tamen tunc amplius quasi vsque ad effusionem oculorũ. Legitur etiam Matth. 8. quod Centurio dixit Domino dicenti sibi, Ego veniam & curabo puerũ tuum. Domine, non sum dignus, vt intres sub tectum meũ. Et Luc. 5. legitur, quod Petrus ait Domino, Exi à me, quia peccator sum. Legitur etiam Exo. 3. quum Dominus apparuisset in rubo Moysi, quod dixit ei Dominus: Solue calciã meũ de pede tuo: locus enim in quo stas, terra sancta est. Sic cum Dominus adest in sacramento, omne morticinum remouendum est.

¶ De peccato eorum qui non curant
communicare.

Post peccatum eorum qui indignè conficiũt vel comunicant, dicendũ est de duobus peccatis quæ videntur esse annexa huic peccato, scilicet de peccato eorum qui nunquã curant communicare, & de peccato eorũ, qui postquam Dominũ in sacramento altaris sumpserunt, per peccatũ mortale eũ à se expellunt. Ad detestationẽ verò primi peccati triplex testimoniũ scripturæ potest adduci. Primum est in veteri lege, Nu. 9. vbi sic legitur: Homo qui fuerit immundus super animã, siue in via procul faciat phasẽ Domino mense secũdo. Si autẽ mundus est, & in itinere nõ fuit, & tamen non fecit phasẽ, exterminabitur anima illa de populis suis. Immundus super animã dicebatur ille, qui immundus erat ex cõtractu mortui. Secundũ testimoniũ est in noua lege, Ioan. 6. vbi dicit Dñs: Nisi manducaueritis carnem Filij hominis, & biberitis eius sanguinẽ, nõ habebitis vitam in vobis. Tertium testimoniũ est, constitutio ecclesiæ,

quæ dicit, quòd quilibet postquã ad annos discretionis peruenit, saltem semel in anno confiteatur omnia peccata sua, & suscipiat reuerenter ad minus in pascha Eucharistiæ sacramentum: nisi fortè de consilio proprii sacerdotis ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab eius perceptione duxerit abstinendum. Alioquin viuens ab ingressu ecclesiæ arceatur, & moriens Christiana careat sepultura. Multum autem dolere debet ille qui non comunicaret saltem semel in anno. ¶ Primò, debet esse causa doloris hoc, quòd Dominum multum offendit. Non enim parum offenditur Deus, quãdo à suis negatur ei hospitium semel in anno, in quibus deberet habere continuè hospitium. Quòd autè Deus multum ex hoc offendatur, potest ostèdi ex hoc quòd legitur Luc. 10. de his qui non essent recepti discipuli eius: Dico vobis quòd Sodomis in die illa remissius erit, quàm illi ciuitati quæ non receperit vos. Si tantum offenditur Deus quando discipuli eius non suscipiuntur: quantum credendus est offendi, quando sibi ipsi hospitium negatur, & præcipuè quia suis? Vnde Ioan. 1. In propria venit, & sui eum non receperunt. Quòd domino hospitium negant: timere possunt ne dicatur eis illud verbum quòd legitur Mathæi 24. Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo & angelis eius. Et subditur causa: Hospes eram, & non collegistis me. Timere etiam possunt ne accidat eis sicut Sodomitis, qui inhospitales erant, quos ignis & sulphur succendit. Vnde Origenes, Domos hospitales ingressi sunt angeli: scilicet domum Abraham & Lot. Domos verò hospitibus clausas ignis & sulphur succendit. Tale vindictam volebant Iacobus & Ioãnes sumere de Samaritanis, qui nuntios Christi non susceperant: vt legitur Luc. 9. Vnde dixerunt domino, Vis dicamus vt ignis de celo descendat, & consumat illos: Secundò debent dolere de indignitate sua. Sunt quidam qui sibi applaudunt, dicentes quòd melius est corpus Christi non sumere, quàm indignè sumere. Quibus dicimus quòd in hoc bene faciunt quòd non indignè sumunt: quia non est bonum sumere indignè panem filiorum, imò panem angelorum & dare canibus: tamen dolere debent, quia se canes inueniunt qui filij Dei esse deberent. Dolere etiam deberent de hoc, quòd vident se esse vasa mortis & iræ, & receptacula immunditiæ, & deberent esse receptacula gratiæ & vitæ. De homine qui indignè accipit, potest dici illud verbum quòd legitur Osee 12. Israel factus est quasi immundum in nationibus. Israel est Christi-

aus, qui per fidem Deum videt. Verus Christianus deberet dicere illud verbum David: Si dederò somnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem, donec inueniam locum domino: supple, male mihi accidat. ¶ Tertiò, potest dolere qui saltem semel in anno non communicat, quia non facit quòd dominus præcepit discipulis suis, quum recessurus erat ab eis, volens illud insigi maximè memoriæ eorù. Hoc facite, inquit, in meam cõmemorationem. Hoc quasi signum sui amoris reliquit dominus ecclesiæ suæ. Et vix illi qui non habet memoriale à tanto amico sibi relictum. ¶ Quarto dolere posset talis de diaboli præsentia. Vbi enim est Dei absentia, adest diaboli præsentia. ¶ Quinto, dolere posset: quia fraudatur vtilitate quæ consequitur ex aduentu domini in aliquod hospitium. Non enim est aduentus eius absq; magna vtilitate. Vnde cum Zachæus dñm in hospitio suo recepisset, audiuit à domino: Hodie salus huic domui facta est: vt legitur Luca 19. Raab etiã saluata est, quia suscepit nuntios dñi vt legitur Iosue 6. Et vidua quæ Eliã suscepit, non defecit farina, & oleũ non est diminutũ: vt legitur 3. Regũ 17. Si adeò vtile fuit seruos Dei in hospitio recepisse, quàm vtile est credendũ esse ipsum dominũ in hospitio suo recepisse: nõ modica securitas est tale locũ habere. Vnde David: Si ambulauero in medio ymbrae mortis, nõ timebo: quoniam tu mecũ es. & iterũ: Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo? Et subditur: Si consistant aduersum me castra, nõ timebit cor meũ. De illo vero qui dominũ non suscipit, potest intelligi illud quod legitur Eccl. 4. Vix soliquia si ceciderit, nõ habet subleuant: se. Talis cum mensa altaris indignus sit, etiã est indignus mensa caelesti. Et cum dño hospitium negauerit, merito ianua caelestis regni ei clausa erit.

¶ De peccato illorum qui per mortale peccatum

Dignum à se expellunt.

Huius peccati magnitudo potest ostendi multipliciter. ¶ Primo, per hoc, quòd turpius eicitur quàm nõ admittitur hospes. Si enim peccatũ tantum est domino negare hospitium, manifestũ est magnũ valde esse peccatum iam susceptum expellere ab hospitio suo. ¶ Secũdo potest ostendi magnitudo huius peccati per hoc, quòd talis similis est Iudæ, qui postquam ad mensam dñi comederat, eũ tradidit hostibus suis. Etiã latrones timent contumeliã inferre eis ad quorum mensam comederunt. De tali potest intelligi illud quod legitur Eccl. 6. Est amicus socius mensæ, & non permanet in die necessitatis. Tales etiã similes sunt Iudæis, qui in die qui dicitur Dominica in Ramis palmarũ, Christi

stum honorificè susceperūt, & post eum eiecerunt cum contumelia magna. Sunt aliqui qui septem septimanis Christo hospitium parant: postquā vetō susceperunt eum, nullā reuerentiam sibi exhibent, imō tot contumelias ei inferunt, quōd eū oportet, inde exire. Venturo magnā reuerentiam exhibēt, præsenti vero nullā. Vnde Bern. admirans dicit: Quid minus p̄ta senti quā venturo debetur? Quid minus reuerentiæ tempus Resurrectionis exigit, quā Passionis? Tales etiā ad modum Iudæorum Barrabam latronem filio Dei præponunt, dum filium Dei à se expellunt, & infernalem latronē introducūt. Expellunt eū qui eos protegebat, & introducūt eū qui eos iugulet. Vnde Io. 10. Fur nō venit nisi vt fureretur, & mactet, & perdat. Quantū autē displiceat Deo tale peccatū, innuit domin⁹ in Psal. vbi dicit: Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem vtq;. Tu verō homo vnanimis dux meus & notus meus, qui simul mecū dulces capiebas cibos &c. Et subditur: Veniat mors sup̄ illos, & descēdat in infernū viuētes. Et alibi: Homo pacis meæ in quō speraui, q̄ edebat panes meos &c. Et subdit: Dñe, resuscita me, & retribuā eis.

De vitio proprietatis in religiosis. CAP. XII.

AD huius peccati detestationē possumus ponere XII. exempla. Primum est Gen. 19. vbi legitur, quōd vxor Loth post se respiciens, versa est in statuam salis. Vir religiosus tūc post se respicit, quando diuitias huius mūdi quas reliquit, concupiscit. Statua corpus est sine spiritu. Vnde claustralis tunc statua efficitur, quādo solo corpore in claustrō conuērsatur, corde verō in mundo. Statua similitudinem habet hominīs, & nō est homo: sic talis similitudinem monachi habet & monachus nō est. Notabile enim est, q̄ vxor Loth versa est in statuam salis, quā talis monachus exemplo suo condit alios, sed sibi utilis nō est. Hoc exemplū reuocat dominus ad memoriam, Lucæ 16. dicēs: Memores estote vxoris Loth. Ad idē pertinet illud Lucæ. 9. Nemo mittens manum suam ad aratrum &c. Secundum exemplū est Genesis 31. vbi legitur Rachel furatam fuisse idola Laban. Laban, candidatio interpretatur, siue candidus: & significat mūdum qui habet quendam candorem exterius. Rachel verō virum contemplatiuum figurat. Rachel verō idola furatur Labā, quando claustralis diuitias huius mundi amplectitur amore. Notabile verō est in hoc exemplo, q̄ Iacob tanta pœna iudicauit esse puniendum qui hoc fecisset. Ait enim: apud quemcūque inueneris deos tuos, necetur corā fratribus nostris. Notabiliter etiā diuitiæ quas claustrales illicite possident, idola vocantur, & quia